

● NIČ NAS NE SME PRESENETITI

GOLOVEC 83

V tem stoletju našega mesta sicer ni usodno prizadel potres, vendar to ne pomeni, da se kaj takšnega ne more še pripetiti. Vaja Golovec 83, ko naj bi se »ne zares« zatrešla tla našega mesta bo pokazala, kako smo pripravljeni za tak primer; predvsem ali smo sposobni ravnati tako, da bi bilo čimmanj človeških žrtev in da bi rešili čimveč materialnih dobrin. V sklepnem delu vaje sicer ne bodo sodelovale vse krajevne skupnosti in delovne organizacije, temveč le nekatere, vendar pa bo svoje znanje in izkušnje lahko pokazalo kar precej delavcev in krajanov.

Poglejmo, kako potekajo priprave na vajo v krajevni skupnosti Selo, tiskarni Jože Moškrič in Kolinski — tozdu Tovarna hranil in delovni skupnosti skupnih služb!

SODELOVALI BODO VSI

Delovna skupnost skupnih služb tovarne Kolinska in tozdu Tovarna hranil, ki imata svoje prostore v naši občini, sicer nista neposredno vključena v sam konec vaje Golovec 83, vendar se bo pri njih vse odvijalo prav tako, kot da gre zares. Približno takole je dogajanje, na ta dan opisal referent za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito v Kolinski Lado Černivec:

Ko se bo oglasil znak za alarm, to je dvajset sekund enakomeren glas sirene, nato dvajset sekund zavijajoči, nato ponovno dvajset sekund enakomeren, se ljudje zbero

na posebnih evakuacijskih mestih, narodna zaščita zavaruje poslopja, štab civilne zaštite izvede mobilizacijo, pošlje izvidnike, da ugotovijo stanje, sestanejo se komite za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito ter družbenopolitične organizacije. Nato vse enote civilne zaštite opravljajo delo, za katero so usposobljene. Odbor za informativno propagandno dejavnost izda dva biltena, v katerih obvesti delavce o potrebi, reševanju, škodi in drugo.

Predvsem pa je Lado Černivec poudaril: »V vajo se bodo vključevali vsi delavci, ker bodo prav vsi tudi na delovnih mestih. Posebna pozornost bo namenjena varnosti pri vaji, na primer pri reševanju iz drugega nadstropja in podobno. Med samo vajo bomo komentirali vse dogajanje, tako da bo mogoče že kar sproti opozarjati na nekatere napake.«

Nadaljevanje na 4. strani

● PREDSEDSTVI OK SZDL IN OBSZS O UKREPIH V SISIH

BREZ PIKE NA I

V teh dneh mestne in občinske samoupravne interesne skupnosti že sprejemajo (ali pa bodo to v kratkem storile) programe ukrepov in dejavnosti za uresničevanje resolucije družbenoekonomskega razvoja Ljubljane v letošnjem letu na področju družbenih dejavnosti. Zato naš zapis z razširjene seje predsedstev občinske konference SZDL in občinskega sveta zveze sindikatov, ki je bila 29. avgusta, prihaja nekoliko pozno. Časa za razpravo je bilo tokrat izredno malo, vendar smo v prejšnji številki Naše skupnosti že zapisali, za kakšne spremembe pravzaprav gre; tokrat naj naštejemo le najpomembnejše pripombe, ki so jih na tej seji izrekli člani obeh predsedstev in drugi udeleženci seje.

Ugotovitev vseh je bila, da je kakovost gradiva, ki je celo med javno obravnavo doživljalo spremembe, zelo različna. Medtem ko so se nekateri sili potrudili in pripravili konkretne predloge, pa je predvsem sili za tele-

sno kulturo opravil to delo z levo roko. Navzoči so celo menili, da gradivo, tako kot je, ni za obravnavo, saj gre v njem v glavnem le za prepis resolucije.

Nadaljevanje na 4. strani

● IZOLIRKA

SKOK V IZVOZ

V zadnjih letih se pred vse naše gospodarstvo postavlja zahteva po aktivnejšem in bolj organiziranem vključevanju v mednarodno trgovinsko menjavo. Tudi v Izolirki smo na podlagi analiz poslovanja ugotovili, da je naša edina perspektiva večje vključevanje v mednarodno delitev dela. Le z večjim izvozom bomo lahko tržišču ponudili kvalitetnejše materiale in povečali svoj dohodek.

Prvi negotovi koraki so bili narejeni v letu 1981, ko je Izolirka dosegla konvertibilni izvoz v vrednosti 1.602.000 din. Leto dni kasneje je le-ta znašal že 6.745.000 din. V I. polletju letošnjega leta se je vrednost konvertibilnega izvoza dvignila na 25.400.000 din — skupni izvoz

pa je znašal 51.606.000 din. Vrednost celotnega izvoza je predstavljala v letošnjem I. polletju 6,80 % celotne realizacije Izolirke.

Pot do takih rezultatov nikakor ni bila lahka in preprosta. Najprej smo morali premagati svoje »poslovne navade« tako v proizvodnji kot v drugih službah. Tuji trg — posebno v letih recesije, ko je najbolj prizadeta prav gradbena dejavnost — ne dopušča nobenih zastojev pri dobavi, poslabšanju kvalitete ipd., kar pa je na jugoslovanskem trgu vse preveč običajno.

Nadaljevanje na 3. strani

VAJA DELA MOJSTRA

Še iz mladosti nas spremlja svarilo naših staršev in vzgojiteljev, da nesreča nikoli ne počiva. In najbrž smo vsi že kdaj v življenju imeli priložnost okusiti njen nemir. Bodisi da je pešila nas, naše bližnje ali povsem tuje ljudi, smo sočustvovali in hoteli na pomoč. Premnogokrat smo nesrečo izžvali sami, z nerodnostjo ali površnostjo, prečesto pa so se razbesnele človeške zle sile ali je narava pokazala svojo razdejalno moč. Kako pomagati ljudem v nesreči, kako odpraviti njene posledice, kako življenje ponovno vrniti v naravni tok? Željo po pomoči pa morajo spremljati še znanje, primerna sredstva in usklajena organizacija, da bi bil učinek naše pripravljenosti v stiski soljudi čimvečji.

Preizkušeni v narodnoosvobodilni vojni, soočeni s številnimi naravnimi nesrečami v zadnjih desetletjih, v neprestanem boju za ohranitev družbenega reda, vključeni v reševanje in odpravljanje posledic vsakodnevnih nezgod smo spoznali izjemne možnosti v organizirani samozaščiti ljudi pri preprečevanju nesreč in njih pripravljenosti, da štijo in rešujejo prebivalce in materialne dobrine. V enotah civilne zaštite po krajevnih skupnostih in ozdih se nas je doslej vključilo in delovalo izjemno veliko.

Zaradi preverjanja znanja, organizacijskih oblik, pripravljenosti civilne zaštite in učinkovitosti dosedanjega izobraževanja delovnih ljudi in občanov smo v zadnjih letih organizirali tudi več vaj. Poleg naše pripravljenosti in hitrosti ukrepanja smo preizkušali tudi kvaliteto opravljenih nalog vseh za organizacijo obrambnih priprav in usposabljanje ter organiziranje civilne zaštite zadolženih posameznikov. Med take preizkušnje šteje tudi vaja Golovec 83! V njej bomo preizkušali našo pripravljenost za reševanje ljudi in materialnih dobrin ob rušilnem potresu. Da ga nikoli ne bi bilo, si želimo. Toda ali smo dovolj usposobljeni za svojo zaščito, za zaščito najbližjih in vseh ljudi v takih razmerah?

Znamo uporabljati reševalno opremo in gasilne aparate? Vemo za hidrante, poznamo signale, ki napovedujejo vrsto nesreč? Vemo prav vsi, kam se zateči ob nesrečah, kje so zaklonišča? So naše enote civilne zaštite primerno opremljene? Bomo znali nuditi socialno pomoč, organizirati zdravstveno varstvo in politično delovanje, da bi poleg pomoči ljudje prepričljivo čutili, da vemo, kaj moramo storiti za njihovo rešitev in varnost.

Ne smemo se zgoditi, da bi bili načrti pripravljenosti na vse razmere, načrti civilne zaštite — vključno s predvidenimi sistemi vodenja zaščitnih in reševalnih akcij, ki smo jih zadnja leta dopolnjevali in skrbno pisali — le papirnat breme. Ne sme se zgoditi, da v vseh vajah prelepo in skladno odigrane naloge ob poplavih, požarih, potrošniških mrzlicah in drugih nenadnih primerih, ki terjajo le kulturno vedenje in spoštovanje sočloveka, odpovedujejo in kasnijo. Vseh izrednih primerov, ki so se zvrstili v zadnjih letih nismo vsestransko izkoristili za dokazilo svoje usposobljenosti, organiziranosti in moči.

Vaja Golovec 83 je še ena priložnost, da izkoristimo domnevo o rušilnem potresu 9. stopnje za izpolnjevanje organizacijskih oblik ter učinkovite uporabe bogastva materialnih sredstev. Nikakor ne gre za abstraktno poigravanje, razkazovanje opreme in manifestacijo organizatorjev, temveč za prepotrebno preskušnjo naše usposobljenosti in pripravljenosti pomagati in reševati ljudi, da bi bilo ob resničnih katastrofah čimmanj človeških žrtev. Ta preizkus naše vsestranske pripravljenosti nas bo še bolj seznanil med seboj in nas zbližal. Tudi zato, da bi bil človek vedno človeku človek, so potrebne spodbude, možnosti in vaje.

Uspešnost vaje bomo najbolj prepričljivo dokazovali v razmerah naslednjih dni, ki se ne kažejo v najbolj rožnati luči.

GABRIJELA JELEN
predsednica IS

Grad gori

Enote NOV in POJ so po kapitulaciji Italije začele številčno naraščati, odredi so preraščali v brigade. Veliko večji odmev je imela kapitulacija italijanske vojske na Primorskem, kjer je bil ustanovljen Narodnoosvobodilni svet za Slovensko Primorje. Člani novoustanovljenega sveta so sprejeli dva odloka, in sicer odlok o splošni mobilizaciji in proglas o priključitvi Slovenskega Primorja Sloveniji oziroma Jugoslaviji.

Slovenski narod se je zavedal, da bo italijanskega okupatorja zamenjal nemški. Partizani so zato mrzlično zbirali orožje italijanskih vojakov, ki so se umikali v Italijo. Kaj pa belogardisti? Čakali so, da jih reši nemški okupator ali zavezniki, ki naj bi se izkrcali v Istri. Zato so se zbirali v utrjenih postojankah. V Turjaku se je zbrala belogardistična družina in čakala na pomoč. Toda Nemcev ni bilo — imeli so veliko pomembnejšo nalogo zavarovati prometne poti med Ljubljano in Trstom. Tudi zavezniki so se izkrcali le na Siciliji. V turjaškem gradu je bilo zbranih prek 700

Grad Turjak v plamenih ob napadu Prešernove udarne brigade na belogardistično skupino 19. septembra 1943

belogardistov in 25 duhovnikov. Partizani Prešernove brigade so zahtevali brezpogojno kapitulacijo, toda belogardisti, ki so se v utrjenem gradu počutili varne, so jo odklanjali vse do 19. sept., ko je borcem Prešernove brigade uspelo podreti del turjaškega gradu. Ujete belogardiste so odpeljali v Velike Lašče, njihove

voditelje pa v Kočevje, kjer so jim sodili.

Tisti, ki so zbežali ali so se že prej umaknili proti Ljubljani, so se zatekli pod okrilje Nemcev in 23. septembra 1943 je bila ustanovljena domobranska milica pod vodstvom Leona Rupnika, ki je bil tudi šef pokrajinske uprave v Ljubljani.

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI!

Dne 18. septembra ob 10. uri bo na Turjaku

SLOVESNOST
ob 40-letnici zmagi na Turjaku in ustanovitve X. ljubljanske brigade

Po pozdravu borcem Prešernove, Tomšičeve in X. ljubljanske brigade bo spregovoril predsednik MK ZKS Ljubljana Jože Smole, v kulturnem programu pa bodo sodelovali godba milice, Partizanski pevski zbor in recitatorji.

Po proslavi bo tovariško srečanje, možen bo tudi ogled gradu.

Naši delovni ljudje in občani se bodo slovesnosti lahko organizirano udeležili sami (delovne organizacije, KS), lahko pa se poslužijo tudi brezplačnega avtobusnega prevoza v dveh smereh, z obeh odhajata avtobusa ob 7.30:

1. smer Hrušica (zadr. dom), Zadvar (zadr. dom), Sostro (končna postaja avt. MPP št. 13), Vevče (pap. dom), Zalog (zadr. dom), Polje (sedež KS), Nove Fužine (avt. postaja nasproti Mercatorja), Moste (postaja milice), Turjak;

2. smer Dolso (zadr. dom), Zadobrova (križišče Zadobrovske in Sneberske c.), Sneberje (pred Lovšinom), Šmartno ob Savi (križišče Šmartinske c. in Ceste v Šmartno), Nove Jarše (Emona Center), Zelena jama (avt. postaja pri tovarni Velana) Turjak! Občani pa se lahko poslužujejo tudi avtobusov (11), ki bodo odpeljali ob 9. uri s Trga osvoboditve. Če bodo avtobusi prenatrpani, bodo proge ojačane z dodatnimi avtobusi. Povratek avtobusov s pridruženega prostora je predviden med 13. in 18. uro v istih smereh, iz katerih so pripeljali na Turjak.

VABLJENI!

ENOTEN NASTOP

Oprelitev stabilizacijskih problemov v ozdih terja dogovor vseh zainteresiranih o možnih rešitvah

Uresničevanje programa ukrepov in aktivnosti, ki jih je sprejela skupščina mesta Ljubljana, terja kar najbolj enoten nastop vseh dejavnikov v mestu. V okviru teh aktivnosti je bil na mestnem svetu zveze sindikatov Ljubljana sprejet dogovor o obiskih v posameznih organizacijah združenega dela, v katere se bodo vključevali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, gospodarske zbornice in izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljana. Obiski bodo še ta mesec, organizira pa jih gospodarska zbornica.

V pogovoru bodo obravnavali zadeve, ki so v tem času najakutnejše. Mednje vsekakor sodi izvajanje izvoznih načrtov, problematika najemanja blagovnih kreditov, možnosti za nove izvozne programe ter nadomeščanje uvoženih surovin in reprodukcijskega materiala z domačim. Nadalje bo tekla beseda o proizvodnji, problematiki oskrbe s surovinami in o likvidnosti, posebno v prihodnjem letu. Prav tako bodo ugotavljali izvajanje dogovorjenih investicij, možnosti glede združevanja akumulacije za skupne naložbe z namenom, da bi po potrebi hitreje prestrukturirali gospodarstvo, politiko cen itd. Posebna pozornost pa bo namenjena organizacijam združenega dela, ki

poslujejo z izgubo oziroma na meji rentabilnosti.

Namen pogovorov ni le v tem, da se posebej informiramo o že znanih težavah, temveč gre za željo, da se skupaj dogovorimo o konkretnih nalogah, ki morajo biti opravljene v posamezni or-

ganizaciji združenega dela ter istočasno v vseh drugih organizacijah. Zato velja poskrbeti, da bo v teh pogovorih vsak problem natančno opredeljen ter sprejet dogovor o možnih rešitvah.

Nadaljevanje na 3. strani

● Prizidek k OŠ Jože Moškrič

Nekaj dni pred pričetkom šolskega leta je bil zgrajen prizidek k osnovni šoli Jože Moškrič, ki je prvo poslopje iz III. samoprispevka v Ljubljani. Prizidek, katerega zidava je stala 41 milijonov dinarjev, ima osem učilnic. Izvajalec del Graditelj Kamnik se je izjemno potrudil in delo opravil dva meseca prej, kot je bilo določeno s pogodbo.

Tako je OŠ Jože Moškrič zaradi povečanega števila prostorov z nižjimi razredi že lahko prešla na celodnevni pouk, kar je prvi primer v naši občini. Na sliki: Prizor s slovesne otvoritve. Na sliki desno je novi prizidek (Foto: Darja Juvan)